

GŁÓWNY INSPEKTOR PRACY

Katarzyna Łażewska-Hrycko

Warszawa, 2024-05-31

UNP:GIP-24-133565

GIP-GPP.400.3.2024.2

SEKRETARIAT Z-CY SZEFAS

L.dz. DS. 1120. 235. 2024

Data wpływu 12. 06. 2024

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. 88-WP. 020. 131. 11. 2024

Data wpływu 13. 06. 24r.

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

odpowiadając na pismo z dnia 7 maja 2024 r. (SPS-WP.020.131.5.2024) dotyczące zaopiniowania *komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych*, uprzejmie przedstawiam poniższe stanowisko.

Projekt ustawy przewiduje nowelizację art. 28 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854), polegającą na dodaniu w ust. 1 pkt 5, na podstawie którego pracodawca będzie zobowiązany udzielić na wniosek zakładowej organizacji związkowej informacji niezbędnych do prowadzenia działalności związkowej, w szczególności informacji dotyczących parametrów, zasad i instrukcji, na których opierają się algorytmy lub systemy sztucznej inteligencji, które mają wpływ na podejmowanie decyzji, a które mogą mieć wpływ na warunki pracy i płacy, dostęp do zatrudnienia i jego utrzymanie, w tym profilowanie. Celem projektowanej ustawy, jak wynika z uzasadnienia, jest adaptacja ustawy do zmieniających się realiów technologicznych. Projektowana regulacja daje organizacjom związkowym możliwość sprawdzenia, jakie normy faktycznie obowiązują w zakładzie pracy.

Rozwój technologii sprawia, że pojęcie sztucznej inteligencji coraz częściej występuje w różnych dziedzinach życia. Naturalnym następstwem rozwoju systemów

sztucznej inteligencji jest potrzeba stworzenia rozwiązań prawnych umożliwiających korzystanie z nich w sposób uporządkowany (poprawny) i bezpieczny. Podobnie bowiem, jak w przypadku każdej nowej technologii, wykorzystanie sztucznej inteligencji niesie ze sobą zarówno szanse, jak i zagrożenia.

Dostrzega to unijny prawodawca, który podejmuje działania mające zapewnić jasność prawa i wzmacniać zaufanie do sztucznej inteligencji w Europie, a także zmierzające do poprawy warunków pracy osób pracujących za pośrednictwem platform cyfrowych. Na forum unijnym trwają m. in. prace nad projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych, w którym proponowane są rozwiązania mające na celu m. in. promowanie przejrzystości, sprawiedliwości, nadzoru ludzkiego, bezpieczeństwa i rozliczalności w zarządzaniu algorytmicznym w kontekście pracy za pośrednictwem platform cyfrowych. Projektowana dyrektywa przewiduje m. in. obowiązek informowania przez cyfrowe platformy pracy osób wykonujących pracę za pośrednictwem platformy oraz przedstawicieli pracowników o korzystaniu ze zautomatyzowanych systemów monitorujących lub decyzyjnych. Przedstawiciele pracowników otrzymują wyczerpujące i szczegółowe informacje na temat wszelkich stosownych systemów i ich cech. Otrzymują te informacje przed zastosowaniem tych systemów lub wprowadzeniem zmian mających wpływ na warunki pracy, organizację pracy lub monitorowanie wyników pracy lub w dowolnym momencie na wniosek.

Zmiana ustawy o związkach zawodowych polegająca na bezpośrednim wskazaniu uprawnienia związku zawodowego do żądania ujętych w projektowanej regulacji danych pozwoli uniknąć sporów co do możliwości występowania o tego rodzaju dane. Należy jednak zauważyć, że zaproponowana regulacja jedynie wycinkowo traktuje zagadnienie związane z nowymi formami pracy, co może budzić wątpliwości zwłaszcza przy braku konkretnych rozwiązań prawnych dotyczących sztucznej inteligencji, czy też przy braku wyjaśnienia pojęć „parametrów, zasad i instrukcji, na których opierają się algorytmy”. W praktyce powodować to może szereg wątpliwości, zarówno przy formułowaniu wniosku samej organizacji związkowej, jak i ocenie pracodawcy tego, jakie dane powinien faktycznie przekazać stronie społecznej. Stworzenie rozwiązań prawnych umożliwiających korzystanie z systemów sztucznej inteligencji (zarządzania algorytmicznego) obejmuje także inne kwestie wykraczające poza związane z uprawnieniami związków zawodowych do pozyskiwania informacji niezbędnych do prowadzenia działalności związkowej.

Podzielając wszelkie propozycje rozwiązań prawnych zmierzających do zapewnienia, wszystkim osobom świadczącym pracę, odpowiedniej ochrony uważamy, że ważna i potrzebna jest szersza dyskusja (debata) dotycząca zakresu przyszłych regulacji prawnych, uwzględniająca także kwestie udostępniania informacji o zautomatyzowanych systemach monitorowania oraz podejmowania decyzji i bezpieczeństwa pracy.

Z poważaniem,

Główny Inspektor Pracy

z up. Jarosław Leśniewski
Zastępca Głównego Inspektora Pracy
/-podpisano elektronicznie/